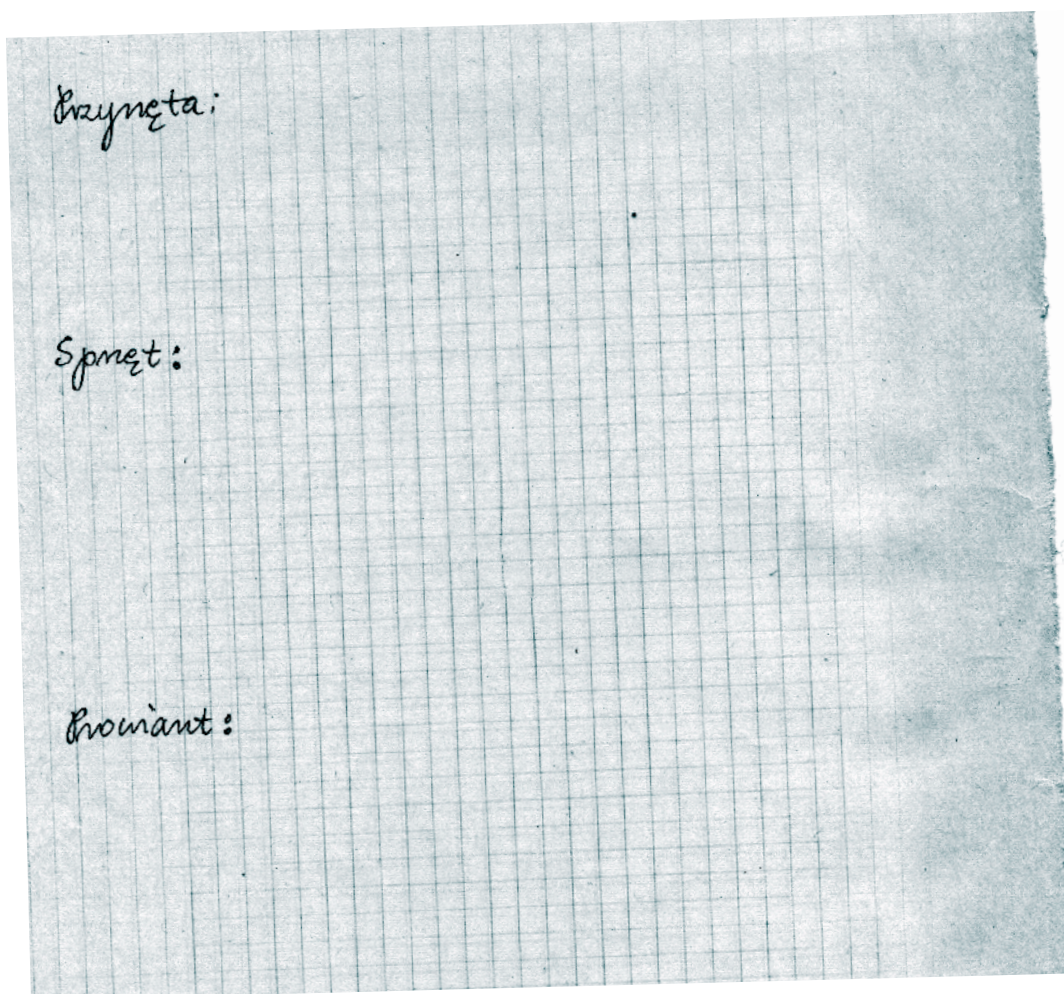

Ernest Hemingway

Stary człowiek i morze

JAK ZŁOWIĆ MARLINĄ? INSTRUKCJA

1. Podczas czytania książki zgromadź informacje będące odpowiedzią na znajdujące się poniżej pytania.
 - a) Co zabrał ze sobą Santiago, wypływając w morze? **WSKAZÓWKA:** Wymieniając sprzęt, zwróć uwagę na liczbę poszczególnych elementów, grubość, długość. Potrzebne informacje pojawiają się nie tylko na początku książki, ale niejednokrotnie dopiero w tych jej fragmentach, w których narrator wspomina o wykorzystaniu sprzętu.

- b) Kiedy Santiago wypłynął na swój połów (chodzi o porę dnia lub nocy)?
-

c) Jakich wskazówek poszukiwał na morzu?

.....

d) Jakie informacje na temat marlina jako gatunku ryb (wielkość, waga, wygląd) zawiera książka Hemingwaya?

.....

.....

e) Jakie cechy charakteru pozwoliły Santiago złowić marlina?

.....

.....

f) Jakie cechy fizyczne bohatera okazały się przydatne?

.....

.....

2. Poszukaj w dostępnych źródłach naukowych informacji na temat marlina (wielkość, wygląd, gdzie występuje, czym się żywi, dlaczego jest poławiany itp.).

MARLIN:

.....

.....

.....

.....

.....

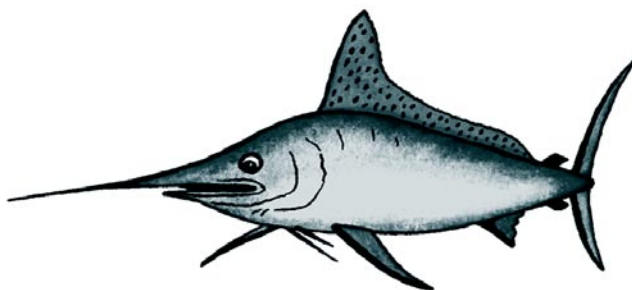
.....

.....

.....

.....

.....

3. Analizując odpowiedzi z poleceń 1 d) i 2, wyciągnij wnioski wynikające z zestawienia informacji z książki Hemingwaya i ze źródła naukowego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Jakich błędów Santiago mógł uniknąć? Wypisz je, a następnie zaproponuj, jak można było ich uniknąć. Bądź w zgodzie z realiami książki. **WSKAZÓWKA:** Zwróć uwagę między innymi na to, co utrudniało bohaterowi połów, czego lub kogo mu brakowało, dlaczego nie mógł wciągnąć ryby i jaki był tego skutek.

BŁĘDY	SPOSÓB ICH UNIKNIĘCIA
Nie zadbał o to, by zabezpieczyć dłonie. Miał je poprzecinane linką, co sprawiało mu ból i utrudniało dalszy połów.	Mógłby zabrać grube rękawice, które przynajmniej w części zmniejszyłyby dyskomfort pracy. Mógł też owinąć ręce grubym sukniem.
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Zanim przystąpisz do wykonywania tego ćwiczenia, przejrzyj dostępne instrukcje obsługi (musiały być dołączone do każdego urządzenia, które znajduje się w twoim domu). Zwróć uwagę na ich zawartość oraz charakterystyczny język, realizujący zasady obowiązujące w stylu urzędowym.

CECHY STYLU URZĘDOWEGO:

- kategorię, precyzja, jednoznaczność sformułowań;
- bezosobowy charakter wypowiedzi;
- schematyczność;
- nakazy, zakazy, przyzwolenia wprowadzane przez słowa: *wolno, powinien, winien, należy, trzeba* itp.;
- wypowiedzenia w stronie biernej;
- podział tekstu na punkty, podpunkty, paragrafy.

W tabeli na następnych stronach znajdują się cytaty opisujące kolejne działania rybaka. Twoim zadaniem będzie wybranie z nich istotnych informacji dotyczących połowu marlina i zapisanie ich w języku charakterystycznym dla stylu urzędowego.

CYTATY I INFORMACJE SUGERUJĄCE TREŚĆ PUNKTU W INSTRUKCJI	TREŚĆ PUNKTU W INSTRUKCJI (INFORMACJA W STYLU URZĘDOWYM)
<p>Umocował wiązadłami wiosła w dulkach i pochyliwszy się do przodu, zagarnął wodę piórami wiosła i zaczął w ciemnościach wypływać z przystani¹.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>Wskazówka: Zwróć uwagę na czas wypłynięcia.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>Gdzie należy zarzucić przynętę? Wskazówka: Wykorzystaj informacje, które są odpowiedzią na pytanie z zadania 1.: Jakich wskazówek poszukiwał na morzu?</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>Zanim się na dobre rozwidniło, zarzucił już przynętę i dryfował z prądem.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p>
<p>[...] wiosłował powoli, aby utrzymać linki pionowo na ich właściwych głębokościach. [...] Utrzymywał je [linki] bardziej pionowo niż inni rybacy, ażeby na każdym poziomie w ciemnościach nurtu przynęta czekała na wszelkie przepływające ryby dokładnie tam, gdzie chciał ją mieć.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>[...] jeden ze sterzących zielonych patyków wygiął się raptownie w dół. [...] Unikając wstrząsów, złożył wiosła na dnie łodzi. Sięgnął po linkę i przytrzymał ją delikatnie między dużym i wskazującym palcem prawej ręki. [...] Stary przytrzymał linkę miękko, delikatnie, a lewą ręką odwiązał ją ostrożnie z patyka. Teraz mógł ją przepuszczać między palcami, nie dając rybie wyczuć napięcia.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>[...] marlin wypłynął. [...] Stary próbował oburącz przytrzymać linkę, uważając, żeby nie przekroczyć granicy jej wytrzymałości. Wiedział, że jeśli stałym naciskiem nie zmusi ryby do zwolnienia, marlin wybierze mu całą linkę i wreszcie się urwie.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>Od dawna już przygotował harpun; zwój lekkiej liny harpunowej leżał w okrągłym koszyku, a koniec jej uwiązany był do kołka na dziobie.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

¹ Wszystkie cytaty z książki *Stary człowiek i morze* w przekładzie Bronisława Zielińskiego.

Za każdym spokojnym, nieśpiesznym okrążeniem, jakie robiła ryba, wybierał kawał linki [skracał ją] i pewien był, że jeszcze dwa kręgi i zdoła uderzyć harpunem.

Ale muszę go ściągnąć blisko, blisko [...]. Nie wolno mi mierzyć w głowę. Muszę go trafić w serce. [...] Stary puścił linkę, przycisnął ją stopą, podniósł harpun najwyżej, jak mógł, i wbił go z całej mocy, ze wszystkich sił, jakie jeszcze w tej chwili przywołał, w bok ryby, tuż za wielką płetwą piersiową, która sterczała w powietrzu na wysokości jego własnej piersi. Poczł, że grot wchodzi, wsparł się na harpunie i wepchnął go głębiej, a potem wcisnął całym swoim ciężarem.

Co należy zrobić po zabiciu marlina, by rekiny nie pożarty zdobyczy? Weź pod uwagę błędy, które popełnił Santiago (m.in. dotyczące załogi i wielkości łodzi) oraz opisane sposoby ich uniknięcia (zadanie 3.).

6. Podaj na podstawie słownika języka polskiego lub encyklopedii znaczenie wyrazu „sążeń”.

sążeń –

7. Instrukcja często zawiera schematyczne rysunki ułatwiające zrozumienie zawartych w niej treści. Na podstawie zacytowanego poniżej opisu sposobu zarzucania przynęty opracuj rysunek. Poszczególne elementy zaznacz kolejnymi cyframi, a następnie opisz je bezpośrednio pod nim.

Zanim się na dobre rozwidniło, zarzucił już przynęty i dryfował z prądem. Jedną opuścił na czterdzieści sążni. Druga była na siedemdziesięciu pięciu, a trzecia i czwarta znajdowały się w błękitnej wodzie na głębokości stu i stu dwudziestu pięciu sążni. Każda przynęta zwisała głową w dół, trzon haka tkwił w rybie, mocno przytwierdzonej i zaszytej, a całą jego wystającą część, krzywiznę i ostrze pokrywały świeże sardynki. Wszystkie nanizane były przez oczy, tak że tworzyły półkolistą girlandę na sterczącej stali. [...]

Chłopiec dał mu dwa małe, świeże tuńczyki, czyli albacore’y, i te wisały na obu najdłuższych linkach niby ciężarki, na pozostałych zaś miał jedną dużą błękitną i jedną żółtą makrele, których już przedtem używał. [...] Każda linka, grubości dużego ołówka, przyczepiona była pętlą do świeżo uciętego, zielonego patyka, tak że wszelkie pociągnięcie czy dotknięcie przynęty musiałyby go wygiąć, każda miała dwa czterdziestosążniowe zwoje, do których można było przywiązać inne, zapasowe, toteż w razie potrzeby ryba mogła wybrać ponad trzysta sążni linki.

Rysunek:

Opis:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Przygotuj instrukcję w formie osobnej książeczki. Zaproponuj jej formę graficzną. Możesz wykonać tę pracę komputerowo. Informację z zadania 6. umieść w formie przypisu pod rysunkiem i jego opisem. Weź po uwagę twoje spostrzeżenia z zadania 4.

Możesz przygotować instrukcję według następującego schematu:

Tytuł: INSTRUKCJA POŁOWU MARLINA

1. Informacje na temat marlina:

- a) wygląd, wielkość,
- b) czym się żywi,
- c) gdzie występuje,
- d) dlaczego jest poławiany.

2. Co należy przygotować:

- a) sprzęt,
- b) przynęta,
- c) prowiant.

3. Załoga:

- a) liczebność,
- b) predyspozycje fizyczne,
- c) pożądane cechy charakteru.

4. Krok po kroku – instrukcja połowu

(wraz z pomocniczym rysunkiem).